

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2/20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravl. prejemom mesečno . . 1/80

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 20 v
za dva- in večkrat . . . 15.,
pri večjih naročilih primeren
pojaviti po dogovoru.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni no-

delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

„Vsa plemena monarhije.“

Ekselencija Höfer nima lahkega posla. Ustrezati mora dan za dnem radovednosti občinstva v lepem »hinterlandu«, naj se že kaj važnega dogodi ali ne; paziti mora na vsako besedo, da ne pove ne preveč, ne premalo. Ozirati se mora na sovražnike, na nevtalce in na domače radovedneže, ki so obenem tudi vsi veliki politiki, in kljub vsem tem številnim višjim in nižjim obzirom mora govoriti resnico. Res, lahek posel to ni, in naj mu cenzura še tako pomaga.

Eno izmed najzanimivejših njegovih poročil je gotovo ono, katero je izdal po srečno končani ruski novoletni ofenzivi. V tem poročilu pravi, da so pomagala odbiti ruske napade »vsa plemena monarhije«.

Za to besedo ga je takoj prijel ogrski opozicijski »Pesti Hirlap«. Kaj je to — vsa plemena monarhije? tako se vpraša list. Kaj smo mi Ogrji, ki imamo moko in svoje kraljestvo, samo plemo? Ali nismo mi političen narod, sam svoj in neodvisen? Lepa je ta, če bomo boj, katerega smo začeli kot država, končali kot plemo, kakor navadno zamorsko plemo!

Ogrji so temperamentni ljudje in hude krvi. Mi smo že nekoliko bolj krotki in pohlavni in zato tudi razumemo Höferjeve besede nekoliko drugače in mu damo v nekem gotovem oziru celo prav.

Le pogledimo njegova prejšnja poročila. Izpočetka se o posameznih polkih ni mnogo govorilo. Potem so prišle na vrsto ogrske in hrvaške čete, katere je pohvalil na tak ali tak način. Čisto po ustavi! Tem so sledili hrabri nižje- in gornje-avstrijski polki, kranjski polk, štajerski polki itd. Vse lepo razdeljeno po kronovinah, torej čisto po ustavi! Sedaj pa se pojavijo naenkrat »vsa plemena monarhije«!

Mi smatramo, da je nameraval Höfer s temi besedami doseči le nekaj dobrega in koristnega. Vseh polkov in bataljonov, ki so se z jednako hrabrostjo udeležili krvavega bojišča, ne moremo naštevati po številkah, ker vendar ne bo nihče pričakoval, da bo Rusom kar uradno sporočil celo našo »ordre de bataille«. Če našteje zopet le nekaj polkov, se bodo čutili drugi, neomenjeni, več ali manj prikrajsane in z njimi vred tudi kraji, odkoder se dopolnjujejo. Zato je pohvalil na kratko vse, in sicer tako, da se vsaj po njegovem mnenju ne more čutiti nihče prikrajsanega, niti čete, niti njihov srečni »hinterland«. To je bil gotovo Höferjev namen; vsaj lepa pohvala dobrodejno vpliva na bojevnike same in na njihove ljudi. Če je pri tej pohvali dovolj upošteval različna državnopravna stališča ali ne, oziroma če se je popolnoma pravilno izrazil, to je pa druga stvar, o kateri za sedaj ne govorimo: »Burgfrieden« in pa cenzor!

Nas državnopravno ni prikrajsal, ampak malce je položaj izboljšal. Sicer smo bili veseli njegovih pohval »kranjskega« polka, ampak naša misel je ta, da ni več veliko ljudi, ki so služili »pr kranjskemu rogem«, ampak mnogo več je takih, ki se zavedajo, da so služili pri tem ali onem slovenskem polku. To je velik razloček! Kranjec in štajer živi sicer še vedno v črkah ustave, v resnici pa izumirata! To je prav lepo razložil socialista Renner v članku, katerega smo svojčas objavili tudi mi. Dežele so mrtve, narodi pa, ali pa, da govorimo s Höferjem, plemena, to so žive energije, so tvoreče in gibajoče sile, ki mogočno učinkujejo na mišljenje in čustvovanje ljudskih mas. In že v časih, ko je res treba do zadnjega izrabiti in izkoristiti vsako, tudi najmanjšo energijo, pameten človek to tudi izvrši — ali se naj zaradi tega huduiemo, če se ni ravnal v svojem besedilu po nazorih davne prošlosti, ampak je upošteval vsaj nekoliko tudi moderno življenje, da doseže svoj dober, lep in koristen namen? Zakaj ne bi ravnali tako, kakor ravnajo inženirji, ki naravnih sil ne uničujejo, ampak jih po pametnih preračunih izkoriščajo v splošen blagor?

Spominjam se, da sem pred nekaj tedni čital v »Slovenca«, kako je častnik na ogroženi soški postojanki zaklical svojim vojakom: »Držite se, saj ste Slo-

venci!« Ali je bil dotični častnik neumen, ker jim ni rekel: Držite se, ker ste Kranjci ali Istrani? Prepričani smo, da je dosegel s »protiustavnim« izrazom Slovenec mnogo boljši in večji učinek in imel je popolnoma prav! Da doseže svoj vojaški cilj, se ni oziral mnogo na mrtve črke, ampak na živega duha in na živo mišljenje svoje maše. Tudi Höfer bo imel popolnoma prav, če se bo bolj oziral na »plemena« kakor pa na ustavne »deželane«. Z Ogrji se bo pa že kako poravnal, da se »orszag« ne bo podrl. L. P.

Določila o položitvi orožja črnogorske armade.

C. in kr. armadno višje poveljstvo objavlja 25. januarja t. l. ob 6. uri zvečer podpisana določila o položitvi orožja črnogorske vojske. Slovejo:

1. C. in kr. poveljstvom se mora izročiti vse orožje, ki se nahaja v deželi, s strelivom in s pripadlinami vstevši topeve in strojnice, ročne granate, bombe itd., vojni material vsake vrste, plovna sredstva, bodisi zasebna ali državna last.

2. Način o izročitvi orožja. Vsak Črnogorec izroči orožje, ki je poseduje, v sledečih krajih: Podgorica, Nikšić, Kolašin, Danilov grad, Savnik, Andrijevica-Goransko. Črnogorska vlada je odgovorna, da se izročitvi nihče ne izogne. Izvesti se mora to v glavnem tekom 3 dni, in v goratih krajih, kjer ni potov, najkasneje 6 dni potem, ko se podpiše zapisnik. Iz navedenih krajev se orožje in druge stvari dovedejo s črnogorskimi transportnimi sredstvi in če bi ta ne zadostovala, z avstrijskimi v kraje Nikšić, Danilov grad in v Podgorico, kjer jih c. in kr. vojaške oblasti stražijo in zavarujejo. Potrebna transportna sredstva zahteva črnogorska vlada z navedbo kraja in transportne teže pri zasednih oddelkih. Častniki smejo obdržati svoje stransko orožje. S strelnim orožjem se opremijo le: najpotrebnejši policijski in orožniški organi vseh okrajev meje straže proti Albaniji. Dalje se dovoli, da smejo nositi v obmejnih ozemljih proti Albaniji in deloma proti Sandžaku zaupniki oblasti revolverje. Vsak za nošenje orožja upravičeni Črnogorec mora vedno nositi pri sebi po črnogorski vladi na osebo izstavljeno legitimacijo, če jo nima, se, ko poteče v točki 2. navedeni rok, nastopa proti njemu kot s sovražno mislečimi ali jih po razorožitvi izroče vojaško kazenskemu sodnemu postopanju. Črnogorska vlada predlaga c. in kr. poveljstvu v Cetinju konkretno, koliko osebam se dopusti orožje in tudi naznani, kako se ti organi označijo na zunaj, oziroma kako bodo označeni.

3. Ker so c. in kr. čete zasedle skoraj celo črnogorsko ozemlje, jim je svobodno, da nadaljujejo svoje operacije, dokler se ne sklene mir. Črnogorci jih ne smejo pri tem ne zavirati ne jih vznemirjati. Črnogorska vlada bo ob tem nastopu c. in kr. čete, kolikor ji bo le mogoče, podpirala in sicer glede na bivališča, dobavo lesa, vode in transportnih sredstev, v kolikor to dopušča skromne razmere v deželi.

4. Črnogorska vlada jamči, kolikor je to v njeni moči, da ostanejo vsi za orožje sposobni možje mirno v svojih bivališčih in da ne bodo agitirali proti Avstro-Ogrski. V slučaju take agitacije ali kakih drugih nemirov resnega značaja uvede lahko c. in kr. vojaško poveljstvo vojaško nadzorstvo. Črnogorska vlada bo zahtevala iz lastnega nagiba od c. in kr. čet v takih slučajih oborožence, v katerih bo to smatrala za potrebno. Vsa pristanišča, železnišča, železnice in utrdbe se že nahajajo v rokah c. in kr. čet, ki jih lahko obdrže, dokler se ne sklene mir. Črnogorska vlada izjavi, da v deželi ni drugih utrdb in če bi še bile, jih lahko zasedejo c. in kr. čete.

5. Vsi avstroogrski in nemški vojni ujetniki se izpuste na svobodo 25. t. m. in se izroče c. in kr. poveljstvu v Podgorici. Črnogorski vojni ujetniki se izroče, ko se sklene mir. Črnogorski delegati pa prosijo, naj se izpuste njih vojni ujetniki še prej, predno se sklene mir. Tisti možje, ki so se podali šele potem c. in kr. četam, ko so se ustavile sovražnosti (17. januarja t. l. ob 8. uri 30 minut), se ne smatrajo za vojne ujetnike in se pošljejo prej ko mogoče domov.

6. Upravo v Črnigori izvajajo črnogorske oblasti. Avstroogrške vojaške oblasti lahko vsak čas zahtevajo njih sodelovanje.

7. Vsa plovna vozila na Skadrskem jezeru in v krajih ob njem se morajo s seznamom naznani c. in kr. poveljstvu v Cetinju in v kolikor je to mogoče poslati v Virpazar. C. in kr. vojaške oblasti vrnejo lastnikom nesposobna transportna vozila.

8. Kraljevska črnogorska vlada bo poročala od 25. januarja dalje, če potrebno, vsak dan c. in kr. vojaškemu poveljstvu v Cetinju, kako se izroča orožje.

9. Črnogorski pooblaščenici naznani, kje se vsak čas nahaja odgovorna vlada Črnogore. Zdaj se nahaja v Podgorici.

10. Črnogorski odposlanci prosijo, naj se prejkomogoče prične mirovna pogajanja, ker bi se tako pomirjevalno vplivalo na prebivalstvo.

Sklenjeno in podpisano po pooblaščenih delegatih z obeh strani.

Cetinje, 25. januarja 1916.

C. in kr. delegata:

pl. Weber l. r. Schuppich l. r.
fml. major generalno štabnega zbora.

Črnogorska delegata:

General Boćir l. r. Major Lompar l. r.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. jan. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

V vseh delih Črnogore, posebno v prostoru pri Skadru je popolnoma mirno. Večji del črnogorskih čet je razorožen. Prebivalstvo je povsod ubogljivo. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Kapitulacija kralja Nikolaja.

Bukarešt. Iz zanesljivega vira se poroča: Ko je obvestil princ Danilo, da se Črna gora ne more več brez pomoči ubraniti premočnega sovražnika, je povabila kraljica Helena ministrskega predsednika Salandra k sebi, ki je ponovno izjavil, da Italija Črni gori ne more poslati večje pomoči in da morajo celo poslati drugam čete, ki se nahajajo v Albaniji. Kralj Nikolaj je podpisal nato dokument, ki je zahteval premirje in mir. Predaja Črne gore je pa v Italiji tako učinkovala, da je postal položaj vlade zelo kočljiv. Ministrski predsednik Salandra je javil kralju, da italijansko ljudstvo ne more mirno prenesti, če sklene oče kraljice Helene z Avstrijo mir. Boji se v tem slučaju težkih notranjih zmed. Vlada ne more tudi prevzeti odgovornosti za posledice in jamčiti za enotnost italijanske države in za varnost članov vladarske rodbine. Kralj je poslal lastnoročno pismo kraljice kralju Nikolaju in ladjo, v katero naj se vkrci kralj s spremstvom. Italijanski kralj, kraljica in kralj Nikolaj so se dolgo razgovarjali, razgovor je večkrat prekinilo krčevito plakanje kraljice Helene. Pozneje se je posveta udeležil tudi Salandra. Nikolaj je končno sklenil na splošen pritisk, naj se razvijajo dogodki kakor se hočejo in je odpotoval v Italijo. Željo, naj umakne predajo, je pa odklonil in izjavil, da more o tem govoriti le, če mu pripravi Italija velike vojne sile in če dobavi Francija potreben vojni material.

Kako je pobegnil črnogorski kralj.

Dunaj. »Fremdenblatt« poroča: Kolikor se je dognalo dozdej uradno, je pobegnil kralj Nikolaj iz Črnogore 18. januarja. Pripeljal se je z malo ladjo v Skader, od tam je potoval deloma

peš, deloma na konju v Drač, kjer so ga čakali in sprejeli Italijani. O tem, zakaj je pobegnil, se širijo najrazličnejše govorice. Najverjetnejše je poročilo, da je vsled pritiska četverosporazuma, predvsem Italije in po vplivu kraljice Jelene zapustil svojo deželo. Kralj je poizkušal, v Podgorici svoje ljudi pripraviti na zopeten odpor, a zahtevali so od njega viharo kruha kakor da bi se nadaljeval boj. Vsekakor meče kraljev beg nanj posebno luč, saj se je obrnil 13. januarja brzozavno za mir neposredno na našega cesarja. Če se zdaj čitajo razne izjave črnogorskih konzulov v deželah sporazuma in nevtalcev, da mu je šlo ob tej prošnji le za to, da pridobi na času, da organizira v deželi odpor, se cela zadeva gotovo ne more smatrati, da je pojasnjena. Tem značilnejše je, da se niso nikjer v deželi upirali položiti orožje. Ne glede na vse te razmere je položaj za našo armado in za vojaško upravo v Črnigori rešen. Vojaško delovanje v Črnigori, v kolikor se tiče deželo samo, se bo pečalo le, da se utrdi razmere in da se v smislu pogojev o položitvi orožja predvsem reši tudi vprašanje o preskrbi z živili. Dežela je dobesedno izstradana, ne le našim četam, marveč tudi prebivalstvu se morajo dovažati živila, kar zadene gotovo začetkom z ozirom na dovodne ceste na marsikatero težavo. Cesto, ki vodi iz Kotora v Cetinje, so morale naše čete med boji same podreti. Takrat razstreljeni most se je nadomestil takoj z začasnim lesenim mostom. Umljivo je, da se z vsemi sredstvi popravlja velika prometna črta. Tudi prometna črta čez Skadrsko jezero se mora šele prilagoditi potrebam. Po pogojih o položitvi orožja pač razpolagamo z vsemi črnogorskimi ladjami, a v resnici jih je malo in ne zadostajo. Lahko sklepamo, da bo preskrba čet, ki so zasedle mesto Skader in sosedne višine, na to prometno črto zahtevala napore, katerih prej ni bilo mogoče pregledati.

Obiški kralja Nikolaja v Lyonu.

Genf. Iz Lyona se poroča, da je došel Briand, ki se je razgovarjal več ur s kraljem Nikolajem. Dne 28. t. m. se pričakuje predsednik Poincaré.

Sedanji sedež črnogorske vladarske rodbine.

Genf. Črnogorska kraljevska rodbina in ministri bivajo zdaj na gradu Vervéy.

Mijušković o položaju.

Pariz. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča iz Lyona: Črnogorski kralj je sprejel francoske in inozemske častnike. Obzaloval je, ker se radi svojega slabega zdravja ne more dolgo razgovarjati z njimi. Zadnje dogodke pojasni zunanji minister. Mijušković je opisal dogodke in izjavil, da je črnogorska vlada storila več kot svojo dolžnost; odnehala je le premoči in ker je primanjkoval živčev in strelivo. Odločno je ugovarjal očitkom, češ da je izdala Črna gora zaveznike. »Vse smo žrtvovali, da držimo svoje obveznosti nasproti zaveznikom: življenje svojih vojakov in celo našo deželo. Naj se vsaj ne dotikajo naše časti,« je končal.

Italijanske izgube v Skadru in Baru.

Turin, 27. jan. (K. u.) »Stampa« našteva italijanske vrednosti, izgubljene v Skadru in Baru in sicer: V Skadru hospital, katerega obo voditelja sta se nedavno vrnila na Dunaj, paroplovno družbo s tremi pomorskimi parniki, agenturo italijanske orientalske trgovske družbe, italijansko-albansko agenturo, brezžično postajo na konzulatu. V Baru sta bila glavica in delavstvo skoro popolnoma italijanska, zlasti železnica v Virpazar, pristaniške delavnice, trgovski hotel in delavske hiše. Tudi tobačni monopol je bil v lasti rokah.

× × ×

Nova bojna črta v Albaniji.

Stockholm. »Birzevie Vedomosti« izvajajo: V Albaniji se nastala vsled

poraza Črnogore nova bojna črta, ki se ji bosta mogli Italija in Srbija komaj upirati. Lovčen tvori avstrijskim četam močno opiralističe in dobro krije njih hrbet, lahko se tudi preskrbe bogato s strelivom in z živili, kar vse manjka Italijanom in Srbom, katerim stoje za hrbotom sovražno misleči Grki, ki drže odkrito z osrednjima velesilama. Opravičiti bi se moglo, če bi se upalo, da ne bo rodilo vse to žalostnih posledic.

Iz Lyona.

Geni, 27. januarja. Iz Lyona se poroča: Kralj Nikolaj včeraj ni šel nikamor in tudi ni sprejel nobenega obiska. Na vprašanje časnika jim je dal namigniti, da jih bo rad sprejel, vendar vse skupno, ker je zelo utrujen. Nek pobočnik je dostavil, da bo kralj, ker biva na tujih tleh, podal časopisju le brezpomembne odgovore. Kralj sam ni na jasnem o svojem položaju.

Boji na Tarabošu.

Lugano, 26. januarja. »Secolo« poroča iz Aten: Branilci Skadra so se poizkušali upirati dva dni na Tarabošu, kjer je bilo ujetih 2500 Črnogorcev. Armada princa Mirka in v Črni gori se nahajajoči ostanki srbske armade, skupaj okoli 60.000 mož, so prekorali v zelo slabem stanju reko Drin in bežali proti Kroji, Tirani in Draču. Hoteli so namreč rešiti zaloge živil v Sv. Ivanu Meduanskem, kar pa je bilo vsled pomanjkanja prevoznih sredstev nemogoče izvršiti.

Italijani izpraznjujejo Sv. Ivan Meduanski.

Lugano, 27. jan. »Idea Nazionale« poroča iz Sv. Ivana Meduanskega dne 23. t. m.: V tem trenutku izpraznjujejo Sv. Ivan Meduanski. Proti Sv. Ivanu prodirajo namreč močni avstrijski oddelki iz ozemelj, kjer bivajo rodovi Skele. Zadnji ostanki srbske vojske so se rešili v smeri proti Draču.

Letalni napadi na Drač.

Budimpešta. Vojni poročevalec »A Napa« poroča iz vojnega tiskovnega stana: Naši letalci so napadli večkrat Drač in sicer vojaško važni del mesta, kjer se nahajajo pristaniške zgradbe. Napadi so povzročili veliko škodo na blagu.

Prodiranje Bolgarov v Albanijo.

Berlin. »Rječ« poroča: Bolgari in Grki se pogajajo o važnih zadevah. Rusko časopisje poroča tudi iz Aten, da prodirajo Bolgari v Albanijo sicer počasi, a trajno napredujejo. Bolgari nameravajo prodreti čez Elbassan v Drač in v Valono. Italijanski vojaški krogi zelo nemirno zasledujejo prodiranje Bolgarov proti Valoni in proti Draču. Ruski vojaški krogi sodijo, da more Italija napredovati v Albaniji le, če svoje sile v Albaniji takoj izredno pomnoži ali pa, če začasno Albanijo popolnoma izprazni, kar bi pa težko zadelo ugled Italije.

Italijani ustavili poštni in brzojavni promet z Valono.

Lugano. Laška pošta je razglasila, da ustavi ves poštni in brzojavni promet z Valono in z ostalo Albanijo.

Kaj bo napravila Italija v Albaniji?

Lugano, 27. januarja. »Corriere« piše, da danes ne more nihče reči, če se bo Italija omejila na obrambo Valone ali če bo obrambo razširila tudi na Drač in srednjo Albanijo. Današnji položaj je nastal vsled popolnega uničenja Srbije. Albansko vprašanje so v ministrskem svetu vsestransko preštedirali.

Nasprotstva med Italijo in Srbijo.

Geni. »Eclair«, »Liberte« in »Paris Midi« obžalujejo, ker se, kakor vse kaže, Italija in Srbija zdaj bolj sovražita, kakor kdaj koli. Nezaupljivost glede na posest Jadranskega morja noče izginiti.

Pasić kliče Francoze na pomoč.

Geni. Pasić je pozval s Krfa Francoze, naj hitro pomagajo, ker blodi v Albaniji 120.000 Srbov. Če jih prežive in oborože, bi se hrabro branili. Čas se ne sme tratiti.

Kralj Peter v južni Franciji.

Gurij, 27. jan. Iz Marseille se poroča: Kralj Peter je sklenil, da se naseli v Franciji in ne v Italiji, kakor se je splošno pričakovalo. Izbral si je zelo solnčno mesto Aitt, ki šteje okoli 30.000 prebivalcev. Kralj bo stanoval v nadškofjski palači. Za njegovo spremstvo in družine njegovih uradnikov so pripravili stanovanja v poslopju tamošnje šole.

Proti Solunu.

Napad na Solun se je pričel?

Pariz, 27. januarja. »Temps« poroča: Osrednji velesili in njuna zaveznika zbirajo vse svoje rajpoložljive sile. Vsi znaki kažejo, da so svojo ofenzivo na črti Bitolj—Dojran že pričeli.

Sarraillove težkoče.

Geni, 27. januarja. Pariško časopisje odgovarja na zahtevo ruskih listov, naj general Sarrail prične z ofenzivo. Francoski listi objavljajo glasove iz Aten in Milana, da bi bila ofenziva iz Soluna skrajno težavna, ne da bi bilo kaj upanja, da bi prodrli do Sofije, kar želi Rusija.

Dedeagač v razvalinah?

Lugano, 27. jan. »Secolo« poroča, da je ententni brodovje popolnoma porušilo Dedeagač.

Veliki vojni svet v Sofiji.

Budimpešta, 27. januarja. »Adverul« poroča iz Sofije z odobritvijo bolgarske cenzure: V Sofiji je zboroval 25. t. m. pred predsedstvom kralja Ferdinanda veliki vojni svet.

Razburjenje na Grškem.

Dunaj, 27. januarja. »Südslav. Korr.« javlja iz Aten: Tukajšnje razburjenje je izredno naraslo, ko so odkrili obširno, od Angležev zasnovano zaroto proti grški armadi. Se nikdar ni bilo ljudstvo tako protiententi in Angleški kakor ravno sedaj. To se vidi tudi v grških listih, ker pišejo zelo silovito, in sicer celo tudi oni, ki niso bili Angleški sovražni. Ljudstvo zelo ljubi kralja, ki se nikdar ni bil tako priljubljen kakor ravno sedaj.

Angleški premog za Grško.

Atene, 26. jan. (P. u.) »Agence Havas«. Z Angleškimi se je sklenila pogodba za dobavo premoga za grška industrijska podjetja. Železnice bodo dobivale premog po potrebi. Uvoz ameriškega premoga ne bo otežkočen.

Ententa proti oblegovalnemu stanju.

Atene, 27. jan. Zastopniki entente so nekemu članu vlade sporočili, da ententa ne bo dovolila oblegovalnega stanja, če bi ga zbornica sklenila in bo storila vse protiodredbe in v skrajnem slučaju Grški odrezala vsak dovoz.

Izjava bolgarskega vrhovnega poveljnika.

Sofija, 27. januarja. Vrhovni poveljnik Žekov je izjavil: Prepričan sem, da bo Italija, če ne sedaj, pa spomladi ali pozneje, ko se bo pokazalo, da nima od vojske pričakovati nobenih zadovoljivih uspehov, smatrala nadaljevanje vojske kot brezkoristno, tembolj ker zavezništvo od Italije več zahtevajo, kot jim more dati, ne da bi sami mogli Italiji kaj izdatnega nuditi. Pa niso samo ti vzroki proti nadaljevanju vojske v Italiji. Vzroki tiče tudi v notranjosti dežele. Vojska v Italiji ni bila dovolj popularna. Na katerem bojišču bo prišlo do miru, ni važno, ali k miru bosta prisilili osrednji velesili na bojišču, podpirani od svojih zaveznikov. Težko je ententi priznati svojo slabost, ali ne bi preteklo več kot nekaj mesecev, ko bodo to morali priznati, ker ne bodo imeli nobenega sredstva več, da varajo svoje narode s praznimi nadami.

Mogoče je, da se bo spomladi bila zadnja odločilna bitka in da bo ententa zastavila svoje zadnje sile. Kapitulacija Črnogore je za entento strašen udarec moralne in politične važnosti. Dejstvo, da je Črnagora odložila orožje, pomenja, da je Črnagora popolnoma izgubila vero na možnost končne zmage ententinih držav.

Iz ententnega časopisja se jasno vidi, razočaranje in ogorčenost radi tega koraka Črnogore. Ta kapitulacija mora ententi kazati, da je brez vsakega pomena, če še naprej drže Solun. Vsakdo mora vedeti, da Francozi in Angleži solunsko akcijo ne nadaljujejo iz vojaških ozir, marveč iz političnih. Umik francoskih čet iz Soluna bo najbrže povzročil padec francoske vlade, katero bodo nadomestili radikalnejši elementi, ki so si na jasnem o neuspehu vojske za Francijo.

Sofija, 28. januarja. (Kor. ur.) »Utro« objavlja intervju z načelnikom bolgarskega generalnega štaba Žekovom, ki je opozarjal na neizčrppljive sile bolgarskega naroda, ki je odločen, da nadaljuje boj, dokler se ne doseže stavljeni smoter in da se zagotovi srečna bodočnost. Sporazum sebi bolj škoduje kakor drugim, ker dela silo malim balkanskim državam in ne upošteva njih suverenitete. Grkom in Rumunem se morajo odpreti oči, da spoštujejo suverenitete pravice drugih držav edino le velesile četverozveze. Generalisimus je izjavil končno, da po njegovi sodbi padejo spomladi velike odločitve.

Rumunija.

Nova izjava Petra Carpa.

Budimpešta, 27. januarja. Dunajskemu dopisniku »Az Est« je rekel Peter Carp: Ze veliko let si v rumunski notranji politiki stojita nasproti dve stranki. Kar stori ena, to pobija druga. Ravnotako je tudi v svetovni vojni. En tabor drži z monarhijo, drugi se mora postaviti na stran entente.

Ta boj je tedaj notranjepolitičen. Morda pride do sprave in tedaj se bosta obe stranki znašli v taboru osrednjih sil. Izključeno je, da bi Rumunija šla proti osrednjim silam. Simpatija in antipatija vladata samo na bukarški ulici. Rumun pa ima samo eno veliko simpatijo: Rumunijo. — Dopisnik je vprašal, ali v Rumuniji res ne ljubijo Madžarov. Peter mu odgovori: »Odločno se tega ne dá trditi. Na Rumunskem je res tudi razpoloženje proti Madžarom, toda to ne more nikdar biti vzrok vojne. V Rumuniji ima močno čustvo ljubezen do ogrskih Rumunov. Ogrski Rumuni se niso zato tako dobro bojevali, ker ljubijo Madžare, ampak iz ljubezni do vladarja. So pristaši Habsburžanov in niso pristaši Madžarov.«

K angleškemu nakupu žita na Rumunskem.

Lugano, 23. jan. Socialistični »Avanti« piše k lažnjivi londonski vesti, da je Anglija kupila v Rumuniji 80.000 vagonov žita za 256 milijonov v zlatu: Tu imamo zares mojstersko potezo angleškega John Bulla. Rumunija se je zadnji čas čisto očito močno nagnila na stran osrednjih velesil ter jih je hotela preskrbeti z žitom. Sedaj pride Anglija s svojimi zlatimi funti šterlingov, ki govore sladek jezik in pokupi osrednjima velesilama žito pred nosom. Ta jezik zlatih funtov je »esperantski jezik«, ki je še bolj razumljiv nego jezik ki ga je govoril Hindenburg s svojimi ljudmi. Tega jezika se je Anglija že dostikrat poslužila; druga kolonialna država se je zgradila na temelju tega jezika.

Rumunska prepeve izvoz žita.

Bukarešt, 27. jan. Iz dobropoučenih krogov se sliši, da misli rumunska vlada prepovedati izvoz žita in moke. Dosedanjih kupčij ta prepoved ne bo zadelo.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. jan. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

Bojevanje je včeraj splošno ponehalo. Pri Oslavju je pobegnilo k nam radi našega topniškega ognja še nad 50 ubežnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 25. januarja. (Kor. ur.) V Val Lagarina so odbile naše čete ponoči pri Mori nek sovražno oddelek, ki se je poizkušal presenetljivo približati. Sovražno topništvo je obstreljevalo v Val Sugana z granatami Borgo in Roncegno, v zadnje imenovanem kraju je povzročilo požar. Naše topništvo je ponovno obstreljevalo kolodvor pri Caltorazzo.

V tolminskem odseku je poizkušal sovražnik v varstvu megle dva napada na naše postojanke proti našim postojankam pri sv. Luciji, ki smo jih takoj odbili. Sovražno topništvo je streljalo živahno ob srednji Soči na naše postojanke na vrhovih zahodno od Gorice. Na ostali bojni črti je položaj neizpremenjen.

Razpoloženje v Italiji.

Vse si želi miru.

Budimpešta, 27. januarja. Prejšnji rimski dopisnik »Pester Lloyd« poroča od laške meje: Kdor pride iz Italije, vé le poročati o absolutni želji po miru. Je ni skoraj družine, v kateri ne bi vojna pomenjala istega kakor stiska in lakota. Če ne bi časopisje, po naročilu vlade in plačano od entente, duhov vedno ne netilo z novimi lažmi, bi želja po miru dobila najbrže že bolj določne oblike, čeprav je vsled strahovite notranje strahovlade zmernost kaj na mestu. Vojaki, ki se vračajo iz fronte, besnijo nad lažmi časopisja in pravijo, da je vojna na bojišču nekaj drugega, kakor pa zadaj za fronto od d' Annunzia stavljena »guerra nostra«. Vojaki niso hoteli nazaj na fronto. Pripetilo se je menda, da so jih s silo morali gnati v strelske järke. Pravijo tudi, da je Italija postala žrtev Angleške, ki jo na vrh vsega še izsešava do konca.

Barzilai pere Salandra.

Lugano. Barzilai je navduševal 26. t. m. v Milanu za vojno posojilo. Zanimivo je le, ker je izkušal odvaliti odgovornost za vojsko od Salandra in jo navaliti celemu italijanskemu ljudstvu. Barzilai je izjavil, da je morala slediti vojska italijanski izjavi o nevtralnosti z dne 3. avgusta 1914. Kdor je odobral takrat nevtralnost, je odobral tudi vojsko proti osrednjima velesilama, nevtralnosti so pa pritrjevali vsi. Barzilai seveda ni opazil, kakšno izpričevalo je izstavil Salandrov lojalnosti, ki se je pogajal pozneje še več mesecev z Avstrijo.

Pomanjkanja premoga v Italiji.

Basel, 27. jan. »Baseler Anzeiger« poroča: Italijanski ministrski svet se trajno peča s pomanjkanjem premoga. Anglijo so naprosili, naj pogajanja o prevozu premoga hitro konča. Razpoloženje v Italiji je slabo. Prava vojna stranka in vojni hujskači se sedaj obračajo proti vladi.

Zanimivi dogodki na turinskem kolodvoru.

Iz Lugana poroča očividec: Bilo je na kolodvoru Porta Nuova v Turinu. Ura je pol dveh po polnoči in ledenomrzol veter piha z zasneženih alp. 60 vojakov, ki se vračajo z dopusta na fronto, obdajajo domači — vsega kakih 300 oseb. Tu in tam jokajo otroci, ženske ihtje; čimbolj se bliža čas odhoda, tem hujše je razburjenje. Vlak že prihaja. Tedaj se oglasi iz polteme klic: »Abasso la guerra!« (Dol z vojsko!) Pet, deset, petdeset grl se takoj pridruži. Dol z vojno, dol z vojno! Vmes jok in krik otrok. Dol z vojno! Dol s Salandrom! Dol s kraljem! Da celo: Dol z Italijo! se sliši. Vojaki sami najbolj kriče. Tedaj se približa za take slučaje pripravljena stotinja karabinierjev. Mnogi vzame vojak v svojo sredo in kriči dalje. »Ako že moramo umreti, po brite nas takoj tukaj!« vpijejo vojaki. Orožniki poizkusijo najprej zlepa spraviti vojak na vlak, a ker jim množica ne da blizu, si začno s pestmi delati pot med ženskami in otroci, ki z zobmi in pestmi branijo svoje očete in može. Vsakega vojaka posebej morajo orožniki vleči na vlak, nekatere vojak, ki se besno branijo, morajo po štirje tirati v voz. Boj divja do zadnjega, dokler niso vsi vojaki v voze in vrata zaprta. Nekaj uradnikov hodi brezbržno mimo teh prizorov. Pristopim k enemu. »O«, mi pravi, »to ni nič posebnega, na to smo že vajeni!« — Tako je navdušenje za vojno v Italiji.

Naše družine v Italiji.

Jožef Maraž naznanja rojakom, da je zvedel za svoje starše — Blaža in Terezijo Maraž iz št. Ferjana št. 189; nahajata se v Coernne d. Buronzo, prov. Novara, Italia. Za ženo s 4 otroci še ni mogel poizvedeti.

Italijani zaplenili angleško ladjo.

Haag. (Kor. urad.) Neki poročevalski urad poroča: Lord Robert Cecil je izjavil v poslaniški zbornici, da je zaplenila italijanska vlada neko v Hull namenjeno angleško ladjo, ker ni bila na jasnem, kam je namenjen del tovora. Vladi izmenjavata o zadevi note.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. jan. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. jan. Veliki glavni stan: Izvzemši uspešnih podjetij manjših nemških in avstrijskih oddelkov pri vojni skupini generala pl. Linsingena se nič ne poroča, kar bi bilo važno. Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 25. januarja. (Kor. ur.) Naše topništvo je obstreljevalo uspešno nemške postojanke ob Dvini po reki navzdol od Friderikova. Neko sovražno letalo je vrglo 24. januarja dve bombi na Dvinsk, ubita je neka ženska. Pri vasi Oseniški, zahodno od Boginskaja smo odbili nemški napad na naše ovire. V Galiciji ob Stripi boj s topovi. Opazovalo se je zopet, da meče sovražnik iz zrakoplovov oklice v naša ozemlja. Poizvedeli smo, da so zmrznili v neki nemški diviziji velikemu številu vojakov udje, mnogim tako, da so jih morali poslati zdraviti domov.

RUSKA SODBA O NAPADIH NA GALIJSKI BOJNI ČRTI.

Kristijanija. Petrogradski vojaški krogi izjavljajo, da avstrijske bojne črte ni mogoče prodreti. Vprašujejo, če se kaže zdaj, da nadaljujejo napad, ki je stal zopet strašne žrtve in so v prvem naskoku porabili elitne čete, kolikor so jih še imeli. Bajje sili Rusija, naj se skliče nov skupen vojni svet, ki naj izjavi, da je izpolnila ruska ofenziva svojo nalogo, vsled česar lahko preneha. Z druge strani se pa širi govorica, da namerava Rusija napadati z vsemi svojimi silami še dalje.

NAČELNIK BOLGARSKEGA GENERALNEGA ŠTABA O ZADNJEM RUSKEM NEUSPEHU.

Sofija. (K. u.) Načelnik generalnega štaba Sostov je izjavil dopisniku »Dnevniku«: Položaj četverozveze na vseh bojnih črtah je izborn. Drago je stal Ruse njih poizkus, da prodro bes-

arabsko bojno črto. Po poročilih, ki so došla Šostovu, se nahaja v Besarabiji na tisoče ranjencev. Avstrijska armada je lahko ponosna na svoje uspehe, posebno za to, ker so Rusi računali, da dosežejo na Besarabski bojni črti odločilen uspeh. Na itak že upadli ruski pogum je pač zadnji poraz močno učinkoval. Če so Rusi dozdaj še nekoliko upali na uspeh, ne morejo več po zadnjem porazu upati nanj.

BREZUSPEŠNI NAPORI RUSOV.

Genl. »Guerre Mondiale« piše: Če nadaljuje general Aleksejev svojo ofenzivo v Besarabiji in v Galiciji zato, da olajša položaj Črni gori, lahko ž njo neha, ker Črne gore več ni.

PRI TOPOROVCU IN RARANCE UJETIH 7000 RUSOV IN 2 GENERALA.

Lvov, 27. januarja. V bojih okoli Toporovca in Rarance je bilo v zadnjih dneh ujetih 7000 Rusov, med njimi dva generala.

CAR HOČE SAM OSVOJITI ČRNOVICE.

Bukarešt. Car je izjavil, ko je nadzoroval Besarabsko mejo, da se sam postavi na čelo vojske, da se vzame mesto Črnovice in da bo sam zapovedoval armadi.

POZIVI V RUSIJI.

Haag. Ruski poslanik v Haagu je izjavil, da je pritegnila Rusija letnik 1917 pod orožje.

RUSKI NOTRANJJI MINISTER PROTI GOVORICAM O POSEBNEM MIRU.

Stockholm. V seji dume so vprašali notranjega ministra Hvostova o govoricah glede na poseben mir Rusije. Odgovoril je, da so vse take govorice netočne in nepotrjene. Če bi izvedel, da namerava Rusija resno skleniti poseben mir, takoj odstopi. Vse govorice tičejo le en slučaj, ki se je takoj potlačil. Minister je mislil na zadevo prijete princesinje Vasilčikove.

NOVE GALIŠKE ŽELEZNIŠKE ZVEZE Z ZASEDENIMI POLJSKIMI OZEMLJI.

Krakov. »Nowa Reforma« poroča: V tistih delih Poljske, ki so jih zasedle naše čete, izroče v kratkem prometu tri nove železniške proge, ki jih vežejo v Galicijo.

MOSKVA PRESTOLICA RUSIJE.

Stockholm. Rusko časopisje resno razpravlja, če ne kaže, da postane Moskva mesto Petrograda ruska prestolnica. Posebno province podpirajo načrt, ker se radi svoje severne lege Petrograda težko preskrbi z živežem.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. jan. Veliki glavni stan: Sovražno topništvo na suhem je obstreljevalo našo postojanko v ozemlju peščenih gričev na morski obali, sovražni monitorji pa pokrajino pri Westende; obstreljevanje ni uspelo. Naše čete so nasakovalale na obeh straneh ceste Viny—Neuville po prejšnji razstrelbi francoske postojanke, široko 500 do 600 metrov, ujele so 1 častnika in 52 mož, zaplenile 1 strojnico ter s metalce min. Po brezuspešnih sovražnih protinapadih so se uneli tu med drugim živahni ročni boji z granatami v jarkih, ki smo jih osvojili zadnje dni. Na mesto Lens je sovražnik močno streljal. V Argonih deloma ljuti topničarski boji.

Vrhovno vojno vodstvo.

Angleško poročilo.

London, 25. januarja. Danes smo uspešno obstreljevali Oviviers-la-Boisselle, Libridous in Boesinghe. Pri Boesinghe smo v nemških črtah razstrelili zalogo bomb. Nemška artiljerija je delovala pri Gammecourt, okoli Loosa in v Hooge. Nastopili so angleški in nemški letalci, angleški so nadvladali.

Silovit artiljerijski ogenj na zahodu.

Rotterdam, 27. januarja. »N. R. C.« poroča iz Oostburga: Od včeraj opoldne se vnovič čuje silovito grmenje topov z zahodne sronte, kakor že dolgo časa ne.

Bombe v Dünkirkenu.

Pariz, 26. januarja. Včeraj dopoldne sta vrgla dva nemška letalca pet bomb v Dünkirkenu. Pet oseb je ubitih in tri ranjene.

Vojni svet sporazuma.

Berlin, 27. januarja. Čez Bazel se poroča iz Pariza: Vojni svet četverosporazuma se zbore 30. t. m. v Parizu.

Kitchener zopet potuje na Orient.

Lugano. Rimski listi poročajo, da odputuje Kitchener v drugi polovici februarja zopet na Orient in da pride tudi v Rim.

40 ladij vozi strelivo iz Kanade na Angleško.

Amsterdam. (Kor. ur.) Kanadski mornariški minister je izjavil, da vozi redno 40 ladij strelivo iz Kanade na Angleško.

Med Belgijo in Nemčijo se ne sklene poseben mir.

Haag. Belgijski vojni minister je brzojavil listu »Newyork Times«, da so popolnoma neresnična poročila o nameravanem posebnem miru med Belgijo in Nemčijo.

Štrajki obrtnikov na Francoskem.

Ženeva, 27. januarja. Štrajki, ki so ga začeli mesarji v La Rochelle radi uvedbe maksimalnih cen za meso, traja dalje. Mesnice so zaprte. Magistrat zahteva kredit 200.000 frankov, da ustanovi občinsko klavnico. — V Toulouse štrajkajo peki, ker so jim maksimalne cene prenizke. Poveljujoči general je ukazal, naj začno peči pekarnice, ki so bile od začetka vojne zaprte.

Angleški general umrl.

Genl. (Kor. ur.) Iz Fittena se poroča: Na ranah je umrl angleški brigadni general Fitten, kraljev pobočnik.

Izgube angleških letalcev.

Rotterdam. V uradnih seznamih izgub se poroča, da pogrešajo tri letalce, eden je umrl na ranah, eden leži v bolnišnici.

V Londonu zaprli vse muzeje.

Haag, 28. januarja. (Kor. ur.) »Nieuwe Courant« poroča iz Londona: V Londonu so zaprli vse muzeje, izvzemši čitalnice narodne galerije in muzejev Viktorija ter Albert. Upajo, da tako prihranijo vsako leto 200.000 funtov.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 26. januarja. (Kor. urad.) Turški glavni stan:

Kavkaška bojna črta.

V središču izvzemši bojov med sprednjimi stražami nič važnega. Severno od reke Murad so se nadaljevali tudi včeraj spopadi naših oddelkov s sovražno konjenico.

Na ostalih bojnih črtah se ni nič izpremenilo.

Turški plen na Gallipoliju.

»Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča, da znaša turški plen na Gallipoliju: 1000 konj in mul, 10 rabnih in 18 nerabnih topov, 61 strojnih pušk, 1400 pušk, 21 municijskih in 40 topniških voz, 64.000 zabojev artiljerijske municije, 650.000 zabojev infanterijske municije, 2055 bomb, 1500 pehotnih varnostnih čelad, 2200 šotorov, 550 nosilnic, 9500 vodnih vozil, 6200 plaščev, 15.500 zabojev mesnih konzerv, več sto tisoč škatele drugih živil, 280 avtomobilov, 18 brezžičnih brzojavnih postaj, dva popolnoma opremljena vojna lazareta itd.

Obramba Sueškega prekopa.

Lugano. »Secolo« poroča: Angleži so zgradili čez sueški prekop več mostov, ki jih lahko obračajo, da morejo angleške in kanadske čete hitro vreči na azijski breg. Zgradili so tudi novo strateško železnico iz Sueza v Ismailia.

Angleške stiske v Adenu.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča iz Kaira, da dohajajo iz Adena zopet zelo vznemirljiva poročila o slabem položaju Angležev, kar potrjujejo tudi angleški častniki. V Suezu so hitro sestavili brigado avstralskih in indijskih čet, ki so jih prepeljali v Aden. Ranjeni angleški častniki poročajo, da oblegajo na suhem Aden številni, dobro oboroženi arabski rodovi in nekaj redne turške vojske. Posadka, ki šteje 20.000 mož, se obupno brani. Le krepki podpori mnogih angleških bojnih ladij se mora pripisati, da se nahaja mesto še v rokah Angležev. V mestu se posadka tudi nahaja v stiskah. Visoki angleški častniki so izpostavljali mnogim napadom. Eksplozivno je neko municijsko skladišče, kar je povzročilo veliko vojaško škodo in smrt mnogih angleških vojakov. Arabci in Turki čistijo z uspešnimi boji celo južno arabsko obrežje in obrežje Jemena popolnoma od Angležev. Neki ranjeni angleški major je izjavil, da so zasedli Angleži, ko se je pričela vojska, nad 250.000 štirirajskih kilometrov v južni Arabiji in v Jemenu. Izvzemši Adena so Angleži to osvojeno ozemlje popolnoma izgubili. Arabski šejki in njih pristaši so se brez izjeme pridružili Turkom. Z orožjem, ki so jim ga prej dobavili Angleži, se prej Angležem prijazni rodovi vojskujejo z Angleži. Nad 15.000 mož angleških in indijskih čet je mrtvih, 20.000 ranjenecv so odpeljali v Egipt ali pa domov. Major je končal: Angleška sanja o velikem arabskem obrambnem ozemlju se je končala žalostno.

Angliji se v Aziji godi slabo.

Sofija. Poroča se, da namerava Perzija napovedati vojsko Angliji in Rusiji, kar tu umljivo vzbuja posebno zadovoljnost. Iz Azije se poroča, da se godi Angležem slabo, ker jim ne nasprotujejo le Nemci, Turki in Perzija, marveč tudi Rusija, ki vedno odkritejša zahteva perzijsko ozemlje.

Ogrski državni zbor.

Valuta.

Budimpešta, 27. jan. (K. u.) V zbornici je finančni minister vnovič rekel, da se mu nizki kurz naše zunanje valute ne zdi popolnoma nevaren, ker ni za to notranjih razlogov. Minister je prepričan, da bo po vojni naša značilna bilanca zopet normalna in naša vrednost bo zopet poskočila, k čemur bo pripomogla tudi vojna odškodnina, katero moremo pričakovati od srečnega konca vojne. Disagio je pri državah entente zato manjši, ker so že med vojno poskrbele za potrebne odredbe. Mi smo pa v prijetnem položaju, da bomo šele po vojni storili tiste odredbe, ki jih je ententa izžrpala že med vojno. Minister misli v prvi vrsti na posojila v tujini. Stavimo pa lahko nekaj že sedaj: omejimo kolikor mogoče uvoz razkošnega blaga. Splošna uvozna prepoved pa je mogoča le proti sovražnim državam. Pri nevtralnih državah pa se moramo ozirati na obstoječe trgovske pogodbe. Ta vprašanja se ravnokar razpravljajo in odredbe pridejo v kratkem. V kratkem se izpelje tudi centralizacija trgovine z devizami. Zlatega denarja pa minister ne misli pobrati med ljudstvom, ker to ne bi imelo istega uspeha, kakor drugod, kajti po naših krajih je bilo že v mirnih časih v prometu le malo zlatega denarja.

Neodvisni poslanec grof Karolyi je interpeliral, ker kraljevski dekret z dne 15. dec. 1915. o železničarjih ni podpisan od ministra, kar je protustavno.

Grof Tisza odgovori, da že od leta 1867. armadna in mornariška povelja ne nosijo podpisov ministrov. Seveda vprašanje odgovornosti s tem ni izpremenjeno, ker je svoj čas v imenu kralja bila podana izjava, da so ministri odgovorni tudi za ta povelja.

Rusko-angleška zveza preko Perzije.

London, 27. (K. u.) Petrogradski dopisnik »Daily Chronicle« poroča: Ruske čete zahodno od Hamadana so oddaljene zdaj le še deset dni hoda od angleške vojske pri Kut el Amari, a združili se Angleži in Rusi še ne bodo tako hitro. Pot vodi čez gore, Nemci in Turki s Perzi bodo zadrževali zvezo. Guverner v Luristanu, Nizames Sultan, je zbral po naročilu perzijske vlade oboroženo silo proti roparjem, prestopil je pa k sovražnikom. Upajo pa vseeno, da se doseže zveza in da tako spomladi zapro pot sovražniku v južno Perzijo.

Portugalska bo napovedala vojsko.

Genl, 27. jan. Švicarski listi pišejo: Vsled pritiska od strani Angleške, da se zapleni 37 v Lizboni in 20 v drugih portugalskih pristaniščih zasidranih nemških oceanskih parnikov, mobilizira Portugalska svojo armado, in bo v kratkem napovedala Nemčiji vojsko.

Polkovnik House v Berlinu.

Berlin, 27. jan. »Lokalanzeiger« poroča iz New Yorka: Polkovnik House nima mirovne misli, ampak ima nalogo odpraviti nasprotja med ameriški poslanki v Londonu, Berlinu in Dunaju. Zlasti londonski poslanik Page je svoja dva tovariša spravil v nevoljo s svojo preveliko gorečnostjo, ker jim je celo dajal nasvete za poslovanje. Tudi je cenzuriral diplomatske korespondence, ki so bile namenjene na ameriške zastopnike v drugih deželah.

House bo tudi proučil, kako misli ta nemška vlada in ljudstvo v Ameriki.

Ostrejša angleška blokada.

Angleška in nevtralci.

London, 26. januarja. (Kor. urad.) V spodnji zbornici je predlagal Schirley Ben, da naj zbornica z ozirom na množino blaga, ki se uvaža v nevtralne na sovražnika meječe dežele, katero blago sovražnik rabi za nadaljevanje vojne, vlado novno pozove, da izvede kolikor mogoče učinkovito blokado, ne da bi s tem škodovala normalnim potrebam kake nevtralne države. Ben je rekel, da kraljevski odloki niso niti nevtralcev zadovoljili, niti Nemčiji zaprli uvoza. Zato naj vlada kraljevske odloke odpravi in v zvezi z zavezniški poda odločno izjavo, da so silé četverosporazuma sklenile, ves

prekomorski promet Nemčije preprečiti z blokado nemških pristanišč.

Državni tajnik Grey je rekel, da se iz razprave vidi, da so vladala velika nesporazumljenja glede višine uvoza v Nemčijo in glede korakov proti temu uvozu. Časopisje je priobčilo groteskne številkke, ki bi natančnega pregleda ne vzdržale. Čas je že, da nehalo napadi, ki so mornarici ubili misel, da neko drugo ministrstvo ovira njeno delovanje. Vsako blokado je treba spraviti v soglasje s pravicami nevtralnih držav. Ladjam, ki v dobri veri vozijo v nevtralna pristanišča, se mora pustiti prosta vožnja. Vlada pa je pripravljena proučavati vse druge metode, ki so nevtralcem ljubše, toda morale bi biti učinkovite. Nevtralcem hoče povedati, da se Angleška ne more odpovedati svoji pravici, da nastopi proti sovražni trgovini in da te pravice ne more izvrševati, ne da bi pri tem ne nastale občutne neprijetnosti za nevtralce.

Belgija in avstrijski in nemški škofje.

Basel, 25. jan. »Basler Nachr.« poročajo: »Agenzia Informazioni« javlja iz dobrega vira: Nekteri listi so poročali, da so nemški in avstrijski škofje odklonili predlog belgijski škofov, da da naj se ustanovi častno sodišče, ki bo preiskalo nemška »grozodejstva« v Belgiji. Mi pa ugotavljamo, da belgijski predlog pri večini cerkvenih dostojanstvenikov ni zadel na odpor, toda nemški škofje radi raznih težkoč sedaj ne morejo sklicati zborovanja za posvetovanje in sklepanje. Sicer je pa tudi nemška vlada na vprašanje kardinala Hartmanna odgovorila, da ne more dati potrebnih pojasnil, ker bi to vprašanje morala prej preiskati mešana belgijsko-nemška komisija. Tudi bi bilo nevarno skrivne zadeve sporočiti Nemcem neprijaznim osebam, ker bi se na ta način koristilo sovražniku. Na vrh pa dajejo vojne zadeve nemški in avstrijski vladi toliko opravka, da se vkljub interesu ne moreta pečati s to zadevo.

Spomin na padle junake.

Na vojno ministrstvo je došlo več vprašanj, kako naj se dostojno slavi spomin padlih junakov. Vojna uprava je že prej smatrala za svojo častno dolžnost, da poskrbi v tej zadevi vse, kar je potrebno. Posamezne čete in vojaška poveljstva, so že zdaj mislila na to, kako naj se poskrbi in kako naj se vzdržujejo grobovi junakov.

V vojnem ministrstvu se je, da se uredi to vprašanje, ustanovil poseben oddelek. Posveti z nemškimi in bolgarskimi vojaškimi oblastmi so zagotovili enoten nastop zveznih držav. V dotične kraje se pošljejo umetniki, arhitekti in vrtnarski strokovnjaki, da se jamčijo lepi, ozemlju prilagojeni grobovi junakov.

Splošno so merodajna načela, da se ne bo ločilo med padlimi lastnimi, zavezniškimi in sovražnimi vojaki.

Grobovi naj bodo priprosti, a dostojni in umetniško prilagojeni okolici. Tam, kjer so se bile velike, zgodovinske bitke, se napravijo posebna pokopališča junakov, kar se je že izpeljalo pri Gorlicah in pri Tarnovu.

Nalože se katastrofi grobov. Poznejši dobi je prepuščeno, da postavi večje spomenike na primernih mestih. Grobovi se fotografirajo in pošljejo rodbinam fotografije, če le mogoče, brezplačno.

Končno se še ponovno opozarja, da posveča vojna uprava vprašanju vojnih grobov trajno najresnejšo in najljubeznivejšo skrb. Javnost bodi pomirjena in uverjena, da se nič ne zamudi, in se vprašanje tako reši, da se ustreže tako pieteti svojcev kakor tudi čustvom hvaležnosti domoljubne splošnosti žrtvam domovine in da se našim junakom ohrani trajen spomin.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 47. pp. Julij Buček. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 87. pp. Leopold Čar, poročnik 97. pp. Franc Petrič, poročnik 7. polj. top. p. dr. jur. Albert Riha, nadporočnik 7. trd. top. baona Pavel Pek, poročnik 6. polj. havb. p. Božidar Trobec, nadzdravnik 97. pp. dr. Miroslav Pucher, nadporočnik 97. pp. Josip Frisch, poročnik 97. pp. Oskar Ebner pl. Eben-thall in poročnik 2. tren. div. Viktor Gril. Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila poročnik-rač. vodja 7. p. Karel Jüttner in voj. živinopodzdravnik 5. drag. p. Ivan Banovac. Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila četovodja, tit. ognjičar 8. polj. top. p. Miroslav Primšar, tit. stražmoister hrv. slav. orož., pri 13. armadnem

zboru, Štefan Majcen. Srebrn zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja 7. pp. Karel Čeh. Železni križ prve vrste je dobil polkovnik 8. lov. bat. Julij Lustig-Preen pl. Preenfeld. Vojno zaslužno svetinjo je dobil praporščak dr. Karel Kranc in pionir 5. pion. bat. Josip Komar. — Viteški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil podpolkovnik 27. dom. p. Adolf Mattig. — Izraz cesarskega zadovoljstva se je naznanil stotniku 7. dom. p. Ivanu Zupanc.

+ **Za slepe vojake.** Deželni odbor je prejel nadalje darove za nameravani deželni zavod za slepe: Fani Avsec in Metka Krašovec iz Pudoba, občina Stari trg pri Ložu, čisti dobiček igre Sv. Neža 100 K, upravnništvo »Slov. Naroda« iz listove zbirke 10 K, župni urad v Preserju 35 K, č. g. Jan. Sajovic, stolni prošt v Ljubljani 200 K, Mihael Opeka, knjigovodja mlekarne na Vrhniki, zbirko zadružnikov 12 K 34 h. Bog plačaj! — Lepo znamenje je, da se darovi za slepe vojake vedno bolj množijo. Prosimo pa da se darovi pošiljajo naravnost deželnemu odboru. Mi radi akcijo časnikarsko podpiramo, glede zbiranja denarja smo pa mnenja, da je najbolje, da denar naravnost sprejme deželna blagajna, ki je zato določena, kajti naše upravnništvo in uredništvo sta že itak preobložena z delom. Veselelo nas bo, ako od deželnega odbora vsak dan sprejememo daljšo notico z novimi imeni plemenitih darovalcev.

+ **Reforme v zakonodaji in upravi.** Cesar je poklical na Dunaj v notranje ministrstvo zgornjeavstrijskega ces. namestnika barona Handel. Pripravljal bo nove zakone in upravne reforme.

— **Vojni ujetniki v Avstriji.** V nekem predavanju je nadporočnik dr. Bartha rekel, da je skoro milijon vojnih ujetnikov v Avstriji zelo obremenil naše narodno gospodarstvo, kajti zadostna preskrba je najbolje sredstvo, da pri sovražnih državah zabranimo slabše postopanje z našimi ujetniki in obenem ohranimo njihovo delovno moč. Taborišča za vojne ujetnike so kakor mala mesta, ki se sama upravljajo in skrbje sama za svoje vsakdanje potrebe. Na ta način prihranimo mnogo stotisoč kron. V prejšnjem letu je delalo v kmetijstvu in industriji okoli 400.000 vojnih ujetnikov. Vojna taborišča bodo tudi v mirnem času služila za druge namene, plačati pa jih bodo morale sovražne države.

— **Umrli je včeraj v škofji Loki** gospod Ign. Urbančič, c. kr. davčni uprav. v pok., tast g. magistr. rač. revidenta Janko Svetlina. Pogreb bo jutri, v soboto, dne 29. t. m., ob 4. uri popoldne.

— **Iur. Vlad. Svetluha** v Judenburgu se vedno iščejo patrolje. Sodijo, da morda vendar ni mrtev in da se kje skriva. Te dni je pisal iz Judenburga na vojaško poveljstvo v Judenburgu pismo, da se je poizkusil zastrupiti, a da ga samo ščiplje po želodcu.

— **Umrli je v Senožeah** gostilničar in posestnik Anton Zelen.

— **Težko poškodovana** se je predvčerajšnjim dopoldne s strelnim aparatom za usmrčenje živine 16letna Marija Köstner, službenka pri Vikt. Schleimer, gostilničarju in mesarju v Kočevju. Strelni aparat je padel s police pri oknu na tla, se nenadoma izprožil ter jo, v bližini se nahajajočo težko zadel v levo roko in levo oko. Poškodovanka se zdravi v deželni bolnišnici.

— **Prepovedani semnji.** Radi kuge na gobcih in parkljih so prepovedani tedenski semnji z živimi prešiči v Mariboru; tudi semnji za govejo živino 26. t. m. je bil prepovedan.

— **Poveljnik belgrajske policije.** Iz Osijeka se poroča, da je odpotoval tamošnji okrajni glavar dr. Vuk Vučetić v Belgrad, kjer prevzame upravo belgrajske policije.

— **Odposlanci zagrebške trgovsko-obrtne zbornice v Belgradu.** Te dni odpotujejo v Belgrad odposlanci zagrebške trgovsko-obrtne zbornice v Belgradu, da se informirajo o tamošnjih razmerah, kar se tiče trgovine in obrti.

— **Umrli je v Mödlingu** poslanec Alojzij Kern v 66. letu.

— **Močan potres v Sibinju.** Budimpešta: Iz mnogih mest Sedmograške se poroča o potresu. V Sibinju je trajal potres 60 sekund. Osebe, katere so bežale v strahu na ulice, so bile več ali manj ranjene od strešne opeke in ometa.

— **Najvišji vojak v naši armadi.** Za najvišjega vojaka v naši armadi se smatra neki Dalmatince iz Imotska, kateri je visok 2 metra 13 cm.

— **Ženska notar v švedski.** Iz Iönköpinga se poroča, da je dopustilo sodišče Gota gospici Carin Heymann, cand. iur. notarske posle pri sodnem dvoru. Heymannova je prvi notar ženskega spola.

— **Harmonika, dobro ohranjena,** se kupi. — Naslov na uredništvo »Slov.«

Zahvala vojakov za mile darove.

Oddelku tukajšnje nabiralnice darov v naturalijah vojnokrbnega urada, ki so ga ustanovile dame c. in kr. vojno-prevoznega vodstva št. 5, so v roke gospe major Irme Martinovits došla poleg nekaj sto vojnih dopisnic z zahvalami vojakov med drugimi tudi nadvse pristrčna zahvala pisma c. in kr. kornega poveljstva ter poveljstva domačega c. in kr. pešpolka št. 17, od katerih se zadnje dobesedno objavlja.

C. in kr. pešpolk vitez pl. Milde št. 17.

Visoko spoštovana milostljiva gospe! Vaše od najblajšega čustva prevzeto delovanje nam je danes doneslo nadvse dobrodošla darila v največji množini.

Koliko veselja in koliko dobro ste s tem napravili našim vrlim, zamorete le prav oceniti, ako pogledate njih radostne obraze ter čujete njih spontane izraze hvaležnosti.

Orjaško, že poldrugo leto trajajoče borenje, ki je naložilo vrlim junakom največja pomanjkanja in skrajno samozatajevanje, utrdilo je marsikaterega mladeniča ter ga napravilo kljubujučega.

Toda to je le na zunaj, notranje jedro je zato postalo tem sprejemljivejše in čutljivejše.

Mi vsi vemo, da tudi doma ostali močno trpijo pod trdotami vojne in da morajo tudi oni doprinesati silno samozatajevanje, da se v skupnem delovanju doseže naš visoki, vzvišeni smoter.

Če se pa znajdemo ljubeznejši ljudje, ki prevzamejo k svojim skrbem še take za svoje sozemljane, potem bodite visoko spoštovana milostljiva gospe in Vaša vrla četa pomagalcev zagotovljena, da čutimo in cenimo to delo v vsej svoji veličini in vzvišenosti.

Mili darovi, ki so zbog neutrudljivi darenosti došli v toliko meri našim vrlim, nimajo samo posebne praktične vrednosti, oni nam posredujejo tudi blagotvoren, zvest spomin doma ostalih, njih blago skrb in tudi njih nepogljivo voljo — enako nam — vse podvzeti, da se pripomemo pravici do zmage; ti darovi so nam liki svetlobo in toploto oddajajoče sonce v mrčni temi vsakdanjosti.

Imenom celega polka izrekam predvsem Vam, visoko spoštovana milostljiva gospe, iskreno zahvalo za vse, kar storite dobrega vrlim vojakom z Vašim požrtvovalnim in ljubeznim polnim delovanjem, prosim Vas pa tudi, da sporočite vsem častitim damam, ki so na tako blagovit in požrtvovalen način podpirale Vaše delo, najglobokejšo zahvalo.

Dokler obstoja taka vzajemnost in požrtvovalnost, nas je trdna volja, kljub vsem neprilikam vztrajati in naj se pridruži še nebroj sovragov k dosežanju; vztrajati do slavnega, zmagovitega konca!

Sprejmite, milostna gospe, izraz srčne hvaležnosti in največjega spoštovanja od udanega

Hugo pl. Ventour l. r., Obšlt., poveljnik kranjskega pešpolka št. 17.

Ljubljanske novice.

lj Visoko odlikovanje. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil polkovnik Bohuslav Žirovnický pl. Ellybor, poveljnik deželnega orožniškega zbora na Kranjskem.

lj Umrli so v Ljubljani: Lajos Meszaros, saper. — Nikola Matijević, domobranski pešec. — Vida Matko, hči drž. železnice vratarja, 21 mesecev.

lj Lastnike psov opozarjamo, da morajo svoje pse popisati najkasneje do konca t. m. Tozadevne tiskovine se dobivajo v mestnem popisovalnem uradu, kjer se pravilno izpolnjene pole tudi oddajajo. Prestopki te dolžnosti so kaznjivi.

lj Jajca se dobivajo v mestnih vojnih prodajalnah brez vsake legitimacije.

lj Zadruga mesarjev in prekaževalcev v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 30. januarja t. l. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani »Mestnega doma«.

lj Oddaja posode. Stranke se v lastnem interesu ponovno in zadnjikrat opozarjajo, da je rok za prostovoljno oddajo kovinaste posode 31. januarja, ter da se dražje plačuje, kakor pa potom rekvizicije. Sprejemajo in takoj plačujejo jo tvrdke Nagy, Stupica in Sušnik.

lj Poizvedovalne pole o stanju brezposelnosti v Ljubljani s podatki za mesec januar je zanesljivo vposlati do dne 3. februarja mestnemu magistratu (mestna poizvedovalnica za delo in stanovanja). Oni obrati, kateri nimajo poizvedovalnih pol, jih dobe brezplačno pri mestnem magistratu. Obrati, kateri ne vpošljejo pravočasno poizvedovalnih pol, se opozarjajo na kazenske posledice.

lj Hišni gospodarji, oskrbniki in hišniki se opozarjajo, da sedaj, ko je jelo zmrzovati in postajati po hodnikih polzko, vsak pred svojo hišo posuje s peskom, za-

ganjem i. dr. Ako bi se pripetila zaradi zanemarjenosti te dolžnosti kaka nesreča, ima odgovorni krivec pričakovati kazenskih posledic.

lj Wertheimovo blagajnico srednje velikosti nujno potrebuje ljubljanska rezervna bolnica št. 5 (belgijska vojašnica) za dobo vojne. Ustmene ali pismene ponudbe z navedbo takoj izplačljive najemnine (izposojevalnine) je čim prej nasloviti na bolnično poveljstvo.

lj Našla se je denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se na Valvazorjevem trgu št. 6, pritličje.

Primorske novice.

Spodnji Kras. V nekaterih občinah, kakor v Brestovici, na Vojščici, v Kostanjevici, je polje večinoma končano. Enako več travnikov. Le tu in tam je kakšna postranska njiva nepokvarjena. Drevje posečeno; ostalo ga je le malo. Zidovi so zginili, kamnje razmetano. Žalost in strah gledati! Pa — zaupamo v Boga in v vlado, ki bo drugi dan pomagala. Ljudje pravijo: »vse se bo prestalo, da le doma ostanemo.« Upamo, da nam angelj miru kmalu prinese oljko miru. Bog daj in sreča junaška! Trpimo mi, a še več naši vojaki.

Čerkev na Kostanjevici pri Gorici je 25. t. m. okoli 11. ure ponoči dobila italijansko 12 kalib. granato. Udrla je nad vhodom pri koru, razbila streho tri metre na široko ter na koru eksplodirala. Prejšnji dan je tudi kos granate padel na streho in razrušil streho dva metra na široko.

Umrli je v Pulju ravnatelj c. in kr. mornariške ljudske in meščanske šole za dečke g. Alojzij Kijatsch. — V Pulju je umrla gospa Terezija Mazurka, mati ravnateljke Mazurke.

Za primorske begunce v Mariboru se je osnoval okrajnopomočni odbor, ki posluje v poslopju okrajnega glavarstva, drugo nadstropje, vsak ponedeljek, sredo in soboto.

Goriškim rojakom naznanjata Anton Koren iz Smasti št. 8 pri Kobaridu in Anton Bajt, da sta sedaj v St. Anna Spital, Gnigl b. Salzburg.

— Izgubljena begunska prtljaga, 2. novembra 1915 se je oddala na železnico prtljaga beguncev iz Rateč pri Beli peči, in sicer 6 zavojev, en žakelj, en zaboj, košara, otroški voziček na ime Elize Pičulin oziroma Katarine Kutin, obe iz Žage. Kdor kaj vé, kje bi bila ta prtljaga ostala, naj blagovolji naznaniti na Bruck a. d. Leitha, Barake 21—10.

C. kr. avstrijska razredna loterija. Opozarjamo cenj. reflektante, da se vrši žrebanje 3. razreda V. c. kr. avstr. razredne loterije že 15. in 17. februarja t. l. Cena srečk je za 1/4 K 120.—, 1/2 K 60.—, 1/4 K 30.— in 1/8 K 15.—.

Srečke prodaja Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani kot poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu.

Rihard Wagnerjev večer v dež. gledališču.

Ob 5., 7. in 9. uri zvečer v

„Kinu Central“:

Rihard Wagner

Življenje velikega mojstra. — Velezanimi film v dolžini 2200 metrov.

Samo danes v Kino Central v deželnem gledališču.

Naročajte „Slovenca“!

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoča, dobra in šče gaseče si lahko vsak sam priredi s malimi stroški. V zalogi so snovi za ananasa, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatoles, pomarančnik, dišča perla, vijanevec. Ta pijača se lahko polati z vlažno hladno, posimi pa vročo mesto rum in aganja. Skasiti se ne more. Snovi s natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na 8 takih porcij dam ene povrha. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osveži in ne upijani, valed česar ne izgube nič na svoji delavnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava. 1861

Izkušen in zmožen

strojnik in kurjač

se sprejme takoj v „Tovarni za klej“, (Leimfabrik) v Ljubljani.

Hiša

z velikim vrtom v prijaznem mestu, ob železnici, na Dolenjskem, se prodaja. Več v upravnistvu »Slovenca« pod številko 212.

Odda se meblavana

mesečna soba

za 1 ali 2 osebi. Naslove reflektantov sprejema uprava pod št. 204.

Skladiščar

krepak, soliden, vojaščine prost, ter popolnoma izurjen kolonijalne stroke. Vstop takoj. Se sprejme po osebnem dogovoru ali pismene ponudbe v trgovino Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič — Ljubljana.

Prodaja se

KONJ

(star 2 in pol leti, 15 pesti visok) s popolno vprežno opravo in dobro ohranjenimi kolesi. — Naslov na upravo lista pod št. 243. — (Protiv znakmi!)

Drva za kurjavo

drobno cepljena — v zvezkih po 25 kg se prodajajo v trgovini Alojz Zorman, Stari trg 32.

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin se odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko

Prodajalka

z dobrimi spričevali, želi svoje sedanje mesto premeniti, najraje kje na deželi. Cenj. dopise pod: »Prihodnost 1916« na »SLOV.«

Posteljino perje in puh

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporočila turdka

A. & F. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg šte. 10.